

'Ik ben designmoe', Luc van Hoeckel, ontwerper van een doe-het-zelfpakket voor een minifabriekje, pagina L18

NRC

LUX

Deze week: designspecial

08 Lunchen met ontwerper Marcel Wanders

10 Interieurtrends: donker en licht

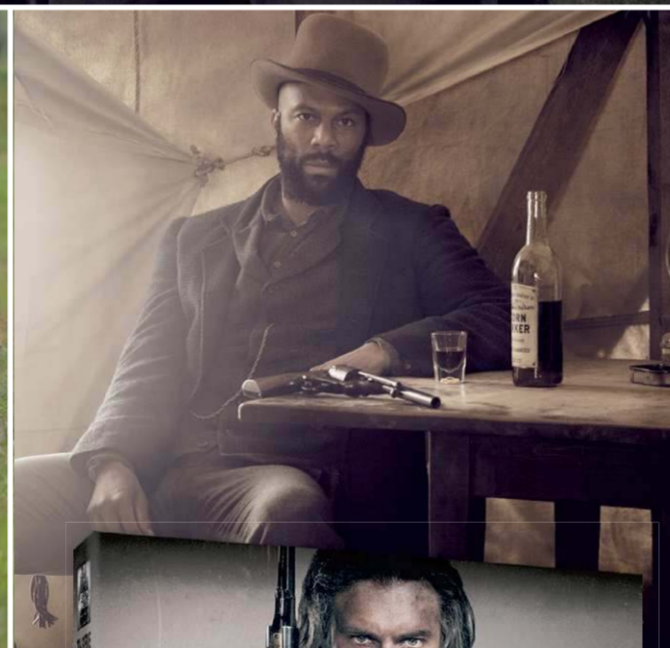
16 De nieuwe lichting van de Design Academy

En verder: uittips, columns, de thuishok, autotest, en media & service.

Zaterdag 12 oktober & Zondag 13 oktober 2013

Een lamp uit de serie 'Thanks for the sun' van Arnout Meijer, te zien op de eindexamenshow van de Design Academy Eindhoven

Hell on Wheels

Vorig jaar lieten wij u kennismaken met het eerste seizoen van deze echte western in een modern jasje. De rauwe serie *Hell on Wheels* speelt zich af vlak na de burgeroorlog in 1865. De slavernij is ten einde, maar racisme, bruut geweld en wetteloosheid zijn aan de orde van de dag.

In de reizende nederzetting *Hell on Wheels* werkt ex-soldaat en echte zuiderling Cullen Bohannon nog altijd aan de aanleg van de eerste Amerikaanse transcontinentale spoorlijn die beschaving en vooral welvaart moet brengen. Ondertussen tiert de corruptie welig en maken hebberigheid en verraad het leven in de nederzetting steeds lastiger.

Seizoen 1 & 2 samen
42⁰⁰

Seizoen 2
24⁹⁵

Bestel op nrcflux.nl/film

Thijs Wolzak fotografeert elke week een bijzonder interieur. Deze week een oud paardenstalletje in Amsterdam.

Huis Toen Pepe Heykoop (29) en Annemarijne Bax (31) hun huisje in een steeg achter de Nieuwmarkt in Amsterdam kochten, was er geen sprake van wat achterstallig onderhoud, het was, zegt Pepe, één rotte puinbak. „Authentieke details? Er waren helemaal geen authentieke details!” Eerst heeft Pepe met een vriend het betere bouwvakkerswerk gedaan, later deed ook Annemarijne fulltime mee aan de verbouwing van de twee woonlagen plus nok die volgens de overlevering ooit een paardenstal waren. De authentieke details, die regelden ze zelf wel. Links zien we een oud dakraam uit de boerderij van de grootouders van Pepe, het granieten aanrechtblad komt daar ook vandaan. Zo komt het hele interieur uit oude inboedels. Onder het aanrecht staat een vaatwasser van Marktplaats, ernaast een stapel archiefbakken. „Dat schooiën en scharrelen is gewoon leuk. Afdingen ook,” zegt Pepe. Annemarijne koopt wel eens nieuw servies. „Van dat mooie dunne porselein.”

Interieur Behalve talloze objecten trouwens zien we hun beider werk. Onder de trap hangen van Annemarijne houten blokjes met foto's

die samen één werk vormen. Op tafel een lamp uit de Skin-collectie van Pepe, waarin hij oud materiaal met restjes leer bekleedt. En op de bovenste plank in de keuken staat een papieren vaas, een project van Pepe in samenwerking met de Tiny Miracles Foundation: vrouwen uit de rosse buurt van Mumbai verdienen met de productie van de vazen, van de opbrengst gaan kinderen naar school. Maar eh...een vaas van papier? „Je zet er gewoon een lege fles in.”

Van Ikea „Een dekbedhoes en de keukenkraan. En onlangs kochten we een hutje aan zee dat volstond met Ikea-spullen. Die staan nu op Marktplaats”, zegt Pepe.

Bij brand meenemen Annemarijne neemt haar foto's en apparatuur mee. En Pepe het viooltje van zijn moeder, die tien jaar geleden overleed.

Het werk van Pepe Heykoop is op de Dutch Design Week te zien in TAC, Vonderweg 1, Eindhoven. Tiny Miracles zie: pepeheykoop.nl

Als businessman ben ik een *amateur*

Marcel Wanders is 25 jaar ontwerper en krijgt een tentoonstelling in het Stedelijk Museum. 'Niet succesvol zijn heeft altijd een reden', zegt hij bij een tonijnsalade.

tekst **Rinskje Koelewijn** foto **Ilja Keizer**

M

arcel Wanders, product- en interieurontwerper was het bijna vergeten. Of nou ja, niet vergeten, laten we zeggen: hij was op het afgesproken tijdstip nog thuis aan het werk. Gaf niks, want ik was al min of meer bij hem thuis. Ik zat in een stoel die hij ontwierp - een brandweerode hangstoel - in de lobby van zijn hotel (het Andaz hotel in Amsterdam), te kijken naar videokunst uit zijn kunstverzameling. Zijn geest was er; in de gouden elandskop boven de openhaard, de lampen als kerklukken, de blauwe standbeelden op klompen.

Dan komt Marcel Wanders (50) aansnellen. Koptelefoon om de nek, gestreept T-shirt, broek met wijd uitlopende pijpen, gympijs. We gaan naar het restaurant in het hotel. Hij kiest de grote tafel in de serre met uitzicht op de tuin. Die tuin is ook zijn ontwerp. Het hotel werd in december opgeleverd, hartje winter. „De hele zomer kwam ik even langs om mijn visie te zien op bloeien.” Voor hem heel bijzonder, een project zo dicht bij huis. Hij 'deed' ook hotels in Bonn, Miami, New York en Doha. Maar dit is op loopafstand van zijn kantoor in de Jordaan. „Vandaag herken ik voor het eerst mijn oorspronkelijke tekening. Mijn eigen beeldtaal.” Hij noemt het een typische kijklijn. „Je moet steeds opnieuw kijken of het klopt wat je ziet.” Ik zie wilde bloemen, bruggetjes, een laantje met daarlangs standbeelden van mannen die hun handen als een toeter voor hun mond vouwen. „Ze fluisterden je in wat je droomde”, zegt Marcel Wanders. Het lijkt meer op schreeuwen, zeg ik. Marcel Wanders sluit kort zijn ogen: „Ze schreeuwen stilte.”

Hij bestelt bruiswater, en voor ons allebei een salade met verse tonijn. Tweeënhalf jaar geleden nam hij zich voor om nu, op zijn vijftigste, sterker te zijn op alle gebieden. Fysiek, sociaal, relationeel, economisch, artistiek. „Gewoon, snoei-hard erop af.” En, gelukt? Nou en of. Twee dagen voor zijn verjaardag liep hij een marathon op de loopband bij hem thuis; hij eet gezond en groen

(geen vlees, weinig vis); hij is gaan samenwonen met zijn Zweedse vriendin. En in februari 2014 komt er in het Stedelijk Museum in Amsterdam een overzichtstentoonstelling van zijn werk. Hij is dan precies vijftig jaar designer. Bekend van zijn Knotted Chair (gemaakt van geknoopt touw) uit 1996, zijn Egg Vase (1997), zijn One Minute Sculptures (2004), voorwerpen die hij in een minuut vormgeeft. Genoeg over wat hij heeft gedaan. „Ik wil weer vooruit kijken.” Hij zegt dat hij een MBA-opleiding gaat doen aan INSEAD, een topinstituut in de buurt van Parijs. Hij? Een loodzware managementopleiding? Hoezo?

Marcel Wanders heeft een bloeiend bedrijf gebouwd rond het merk dat hij zelf is. Hij is medirecteur van het designlabel Moooi, heeft een eigen ontwerpstudio met vijftienveertig mensen in dienst, doet opdrachten voor internationale merken. Hij maakt lampen, cosmetica, sieraden. En nu zegt hij dat hij wil „groeien”? Hij knikt. „Als businessman ben ik een amateur. Ik wil mijn *business skills* naar een hoger niveau tillen.” Grappig, zeg ik. Collegadesigners verwijten hem toch dat hij te veel als zakenman denkt en te weinig als kunstenaar? Ik haal aan wat kunstenaar Daan Roosegaarde laatst zei in *de Volkskrant*: „Marcel Wanders is een gewaardeerde collega. Maar het is een nachtmerrie dat hij zijn werk is gaan verkopen. Het is copy-paste geworden.”

Marcel Wanders leunt iets achterover in zijn stoel en zegt eerst een tijdje niks. Dan zegt hij dat zijn kantoor sinds de zomer een persstop heeft ingesteld. In Nederland althans. En blijktbaar herinnert hij zich ter plekke waarom ook alweer. „In elk ander land buiten Nederland zou dit gesprek nooit zo worden gevoerd.” Altijd dezelfde kritiek. Altijd maar dat herkauwen van het verijwt dat hij te commercieel is. Tegen kunstenaars die zich over hem beklagen, kan hij alleen maar zeggen: „Niet succesvol zijn heeft altijd een reden.” En verder... „De kritiek is zo Nederlands. Zo de calvinistische mentaliteit van de design-fundamentalisten hier.” Het is moeilijk, zegt hij, om mijn werk hier te doen. Het enige dat hem voorlopig in Nederland houdt, is zijn dochter Joy. Ze is vijftien en woont met haar moeder in Brabant. „Maar straks is mijn thuis misschien wel in Londen. Of Berlijn. Tokio.”

Om de kou uit de lucht te halen, vraag ik wat hij wil leren op de MBA-opleiding. „Weet ik nog niet. Ik hoop dat iemand me daar zegt wat ik moet leren.” Zijn medestudenten zijn professionaals uit alle werelddelen, er zitten directeurs

CV

Geboren 2 juli 1963, Bostel

Burgerlijke staat samenwonend

Opleiding Kunstacademie in Eindhoven (niet afgemaakt), Maastricht, Arnhem, Hasselt

Eerste baan vuurwerk verkopen, caravans wasen

Boek *Een beknopte geschiedenis van alles* van Ken Wilber, theoreticus van de transpersoonlijke psychologie

Film Mag het ook video art zijn? *Poison is a woman's weapon* van Ryan Gander

Muziek Alle muziek van Jacob ter Veldhuis. Modern klassiek.

Sport Rennen op de hardlooppband. Klimmen en skiën ben ik nu aan het leren.

Onmisbaar Twijfel en zekerheden, een interessante *battle*.

van multinationals tussen. „Ik ontmoet mensen die ik mijn hele leven *for no reason* ben ontvlucht.” Uit gewoonte heeft hij zich altijd omringd met dezelfde soort mensen. „Dat praat makkelijk, het is gezellig.” Maar nu wil hij een ander *Umfelt*, en een andere *toolbox*. „Met niet-creatieven op een andere manier kijken naar creativiteit. Daar word ik ook een betere ontwerper van.” En wat nou als dat nieuwe 'Umfelt' hem zegt dat het helemaal anders moet? „Leren is nooit comfortabel.” Maar laat hij het zich wel zeggen? „Daar stel ik me voor open.” Wordt dat lastig? Hij glimlacht. „Ik ben niet heel corrigeerbaar.”

Timmerman

De vraag is: wat gaat hij straks met zijn nieuwe kennis doen? Hij heeft grootse plannen, zegt hij. Radicale plannen zelfs. Veel meer wil hij er nu niet over zeggen. „Maar het is altijd nuttig om te weten hoe een bedrijf gerund wordt. Op de kunstacademie blijft dat onderbelicht.” Niet zo gek dat je dan kunstenaars krijgt die prachtige ideeën hebben, maar zich niet afvragen of iemand zit te wachten op hun idee. „Ze vergeten de timmerman die hun tafel of stoel moet maken, en de winkelier die het moet verkopen. Dat zijn ook mensen met personeel in dienst, een hypotheek en een auto.” Hij, zoon van ouders met een winkel in huishoudelijke artikelen, heeft altijd oog voor het belang van degenen tegenover hem aan tafel. „Je moet ervoor zorgen dat je met een oplossing komt voor alle stakeholders.” Dat heet ook wel een compromis? „Nee. Ik wil uitkomen op wat voor iedereen de gaafste oplossing is. Dat iedereen zegt: *I want to buy what I sell*.”

Onze borden worden weggehaald. Hij bestelt thee voor twee. Ik vraag waarom hij eigenlijk als student van de kunstacademie in Eindhoven werd gestuurd. „De docenten vonden me te experimenteel.” Dat klinkt als een verkapt compliment. Net als 'te ervaren' of 'te hoog opgeleid' bij een sollicitatie. „Toen voelde dat niet zo. Ik zat te huilen op de stoep. Een vriendin, een goede vriendin zelfs, zei: 'Zie je wel. Design is niet voor mensen zoals jij.'” Wat bedoelde ze daarmee? „Blijkbaar hoorde iemand met mijn achtergrond niet thuis op een academie.”

Zijn achtergrond is niks bijzonders, zegt hij. Of in elk geval niet creatief. Hij is de middelste van twee broers en twee zussen, groeide op in Bostel, zijn ouders werkten in de winkel. „De kapotte apparaten uit de winkel kreeg ik. Die sloopte ik en zette ze weer in elkaar. Hoe iets in elkaar

Marcel Wanders: „Een designer moet aan de basis knagen van het design dat er al is.” Met zijn dochter Joy maakte hij 'One Minute Sculptures'. Ze kleiden één minuut en het resultaat werd afgekakken en van een goudlaag voorzien.

'Blijkbaar hoorde iemand met mijn achtergrond niet thuis op een academie'

zit, boeide me. Op mijn tiende begreep ik al de logica van bouwen.” Zijn ouders lieten hem, niet helemaal van harte, naar de academie gaan. Maar dat ging dus snel mis. Wat deed hij verkeerd? „Ik knaagde te veel aan hun basis.” Hij zal het uitleggen. Begin jaren tachtig was Bauhaus de dominante stijl op de academie; functioneel design, eenvoudig, efficiënt. Ongeveer in diezelfde tijd ontstond in Italië de Memphis-stijl; asymmetrisch, felgekleurd, aparte materialen. „Toen ik dat ontdekte... Zo kon het dus ook.” Voor hem was dat een „Darwin-achtige” ontdekking. „In design is er ook zo iets als evolutie. Het een komt voort uit het ander.” Dat is een „fokking basale gedachte”, zegt hij. „Ik realiseerde me dat een designer aan de basis moet knagen van het design dat er al is.”

Soms betekent 'designrevolutie' dat het nieuwe ten koste gaat van het oude. En dat brengt Marcel Wanders in gewetensnood. Nieuw kopen en het oude weggooien is niet duurzaam. Je zou het misschien niet meteen zeggen als je zijn uitbundige ontwerpen ziet, maar duurzaamheid is héél belangrijk voor Marcel Wanders. „Een *key factor*.” Niet duurzaam in de zin van onverslijtbaar, of 'biologisch afbreekbaar', of 'gemaakt van natuurlijke materialen'. Nee, duurzaamheid zit volgens Marcel Wanders in het hoofd. In het hoofd van de ontwerper die „waarde toevoegt” aan een product, en de koper die „waarde toekent” aan dat product. Als mensen iets maar mooi genoeg vinden, gooien ze het niet weg. Alleen: er zijn zes miljard mensen. Mensen die elke dag economische beslissingen nemen: dit

koop ik, dit niet. En al die mensen stuk voor stuk verleiden tot de aanschaf van een duurzaam product, dat duurt veel te lang.

Afdwingen

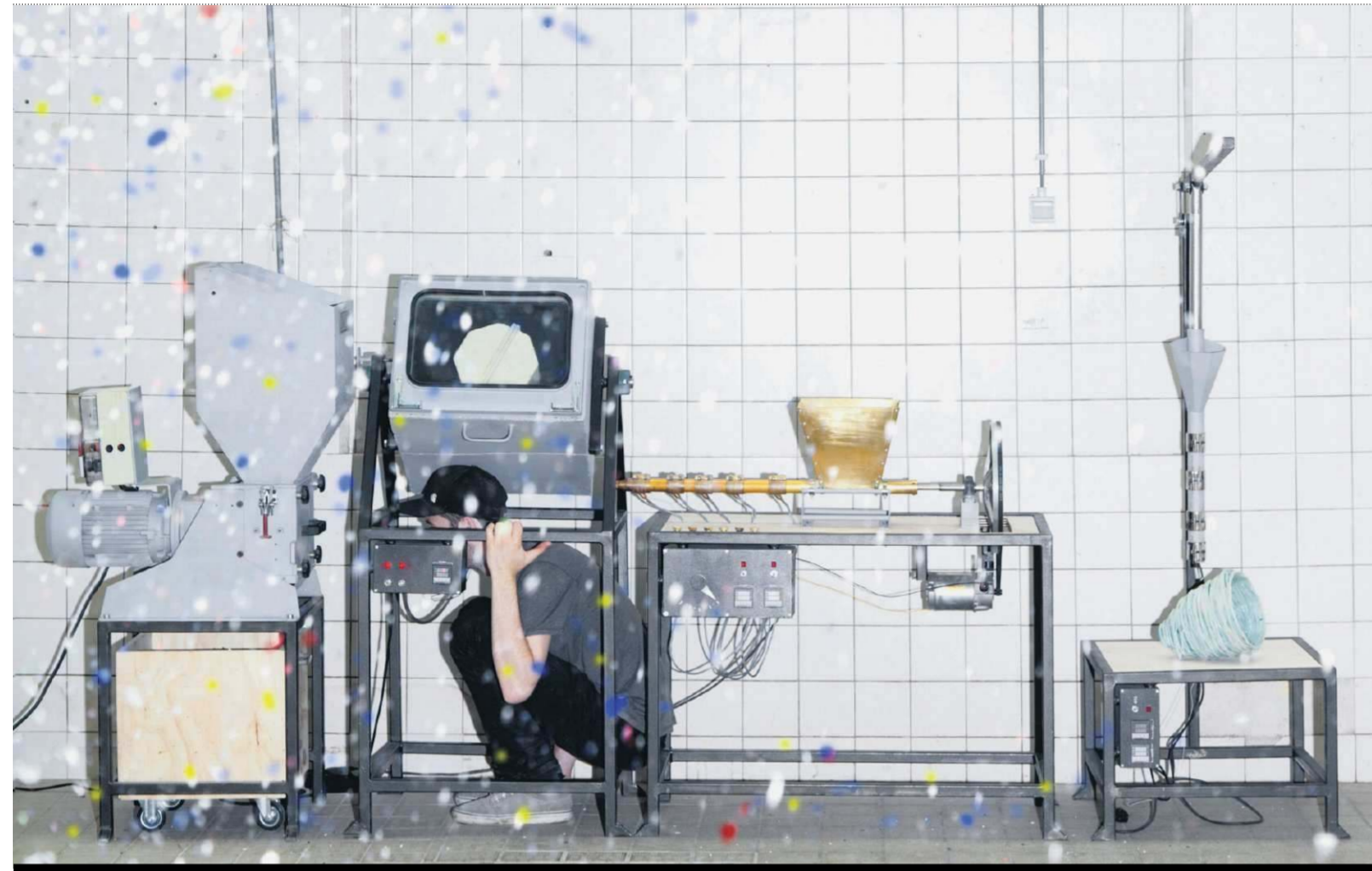
Mondjesmaat onthult Marcel Wanders nu iets over die radicale plannen van hem. „Je moet mensen duurzame dingen verkopen zonder dat ze in de gaten hebben dat het goede producten zijn.” Hoe? „Afdwingen.” Hoe? Marcel Wanders glimlacht nu sfinxachtig. „Ik kan alleen zeggen dat ik hier als creatief tekortschiet.” Vandaar het andere *Umfelt* en die nieuwe *toolbox*? Gelukkig, hij knikt. Heb ik toch iets van wat er in hem omgaat begrepen. „Na mijn MBA kan ik de conversatie aangaan met mensen die wel iets kunnen afdwingen.”

De rekening

Andaz Hotel
Prinsengracht 587, Amsterdam

1 Sourcy rood	5,50
2 chef special Niçoise	38,00
2 verse munt thee	10,00

Totaal	53,50 euro
--------	------------

Simpel plastic

Wat Lowtech machines om plastic te kunnen recycleren, een ontwerp van **Dave Hakkens** (25).

Waarom Plastic is een fantastisch materiaal, zegt Hakkens: licht van gewicht, sterk, eenvoudig te vormen en goed recyclebaar. Toch hergebruiken we slechts tien procent van ons plastic afval; veel oud plastic wordt verbrand of naar China getransporteerd. Een rondgang langs Nederlandse fabrikanten leerde de ontwerper dat onze plasticmachines te geavanceerd om gerecycled plastic als grondstof te gebruiken. Hakkens ontwierp machines die dat wel kunnen. „Ze zijn simpeler, en wat langzamer.”

Een oplossing vinden voor een afvalprobleem geeft de jonge designer meer voldoening, zegt hij, dan „de zoveelste nieuwe stoel ontwerpen”.

Over vijf jaar „Dan heb ik een ontwerpstudio die met ideeën komt om de wereld in de goede richting te duwen.” davehakkens.nl

Veel afgestudeerden van de Design Academy in Eindhoven verbeteren de wereld en beginnen bij zichzelf.

tekst **Arjen Ribbens**

Nieuw lichters

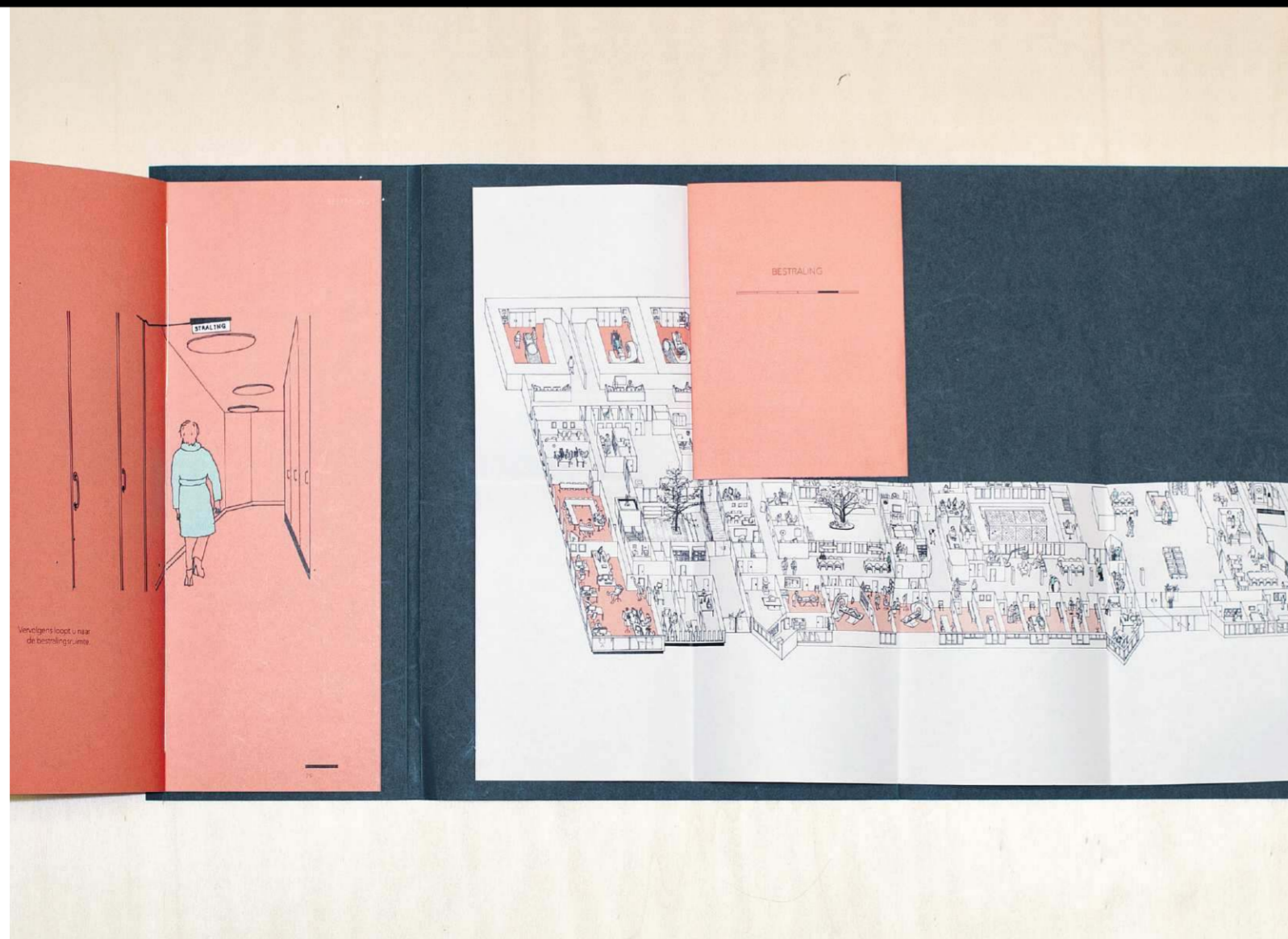
Kaart met behandelroute

Wat Een communicatieprotocol voor ziekenhuizen om de behandeling van kankerpatiënten voor hen inzichtelijk te maken, een ontwerp van **Renee Scheepers** (22).

Waarom Het merendeel van de informatie die artsen geven aan kankerpatiënten wordt onmiddellijk vergeeten. Renee Scheepers liep een tijd mee met de oncologen van Instituut Verbeeten in Tilburg. Daarna ontwierp ze een routekaart waarmee het behandeltraject voor kankerpatiënten met behulp van tekeningen inzichtelijk gemaakt kan worden. Instituut Scheepers is enthousiast; vanaf november gaat Scheepers daar aan de slag om haar eindexamenwerkstuk in te voeren.

„Ontwerpers”, zegt Scheepers, „moeten antwoord geven op actuele vragen.”

Over vijf jaar „Dan werken alle bestralingencentra in Nederland met mijn programma en ben ik bezig met het verbeteren van andere onderdelen van de zorgsector.” reneescheepers.nl

Stukje taart, AAD?

Wat Gezelschapsman AAD, verkrijgbaar in verschillende kleuren plastic, een ontwerp van **Bart Eysink Smeets** (25).

Waarom AAD staat voor *Artificial Atmosphere Design*. Eysink Smeets wilde de draak steken met kunststof sfeermakers voor in huis, zoals kunstbloemen en nephaarden. „Koud spul, van nare, harde materialen. Met AAD wilde ik die enghed uitvergrooten. Zo'n gezellig mannetje als je in de Jordaan op straat ziet zitten, maar dan van hard plastic.” Tot zijn verrassing bleek zijn ontwerp een sociale functie te hebben. Het station van Almere en een tehuis voor bejaarde dementen toonden belangstelling voor zijn gezelschapsman. Eysink Smeets met een lach: „Ja, en AAD doet het ook goed als inbraakpreventie. Zet hem achter de vitrage en inbrekers blijven weg.”

Over vijf jaar Eysink Smeets werkt inmiddels als art director bij reclamebureau KesselsKramer in Amsterdam. „Ik ga nog meer gekke verhalen vertellen.” barteysinksmeets.nl

Hoe mannelijk was Hatsjepsoet eigenlijk?

Wat 'Forget the gender', een serie foto's van **Matthijs Holland** (24). De ontwerper portretteerde zichzelf als historische personages met een androgyn voorkomen, zoals de Egyptische farao Hatsjepsoet, pausin Johanna, Hendrik III van Frankrijk en de bekende Berlijnse travestiet Charlotte von Mahlsdorf.

Waarom Wat mannelijk en vrouwelijk is, ligt vast in onwrikbare sociale normen. Met zijn project hoopt Matthijs Holland op meer ruimte voor het individuum: „Ik draag vaak vrouwenkleren

en veel sieraden. Dat roept op straat weerstand op." Laten we een voorbeeld nemen aan Hema, zegt de ontwerper. „Die gebruikte laatst een mannelijk model voor een campagne voor nieuwe beha's. Het bijzondere was dat dat gebeurde zonder enige poeha."

Over vijf jaar „Dan ben ik een zelfstandig ontwerper die om zijn persoonlijk handschrift gevraagd wordt als art director, bijvoorbeeld voor videoclips." matthijsholland.nl

Graduation Show 2013 met werk van

126 studenten van de Design Academy van 19 t/m 26 oktober, Emmasingel 14 en in het Van Abbemuseum, Bilderdijklaan 10 in Eindhoven. designacademy.nl

Fabriek met handleiding

Wat Doe-het-zelfpakket voor minifabriekjes om bijvoorbeeld zelf of brood te produceren. Ontworpen door **Luc van Hoeckel** (25) om de zelfredzaamheid van Oegandese oorlogsslachtoffers te vergroten.

Waarom Van Hoeckel wil ontwerpen „voor de 90 procent van de wereldbevolking die zich geen design kan permitteren". In Malawi, Nepal en Oeganda zag hij hoe lastig het voor minderbedeelden is om een bedrijfje te beginnen. Voor hen ontwerpt Van Hoeckel diverse starterspakketten voor minifabriekjes die ter plekke, met lokaal beschikbare materialen, kunnen worden vervaardigd. De pictogrammenhandleidingen maken ze ook geschikt voor analfabeten. „Ik ben designmoe", zegt Van Hoeckel. „De switch naar social design geeft mij zoveel energie."

Over vijf jaar „Dan is ons ontwerp bureau Single Spark op grote schaal actief in Afrika." lucvanhoeckel.nl

Budgetbegraven

Wat EasyFuneral, een voorstel van ontwerper **Mark Berkers** (25) voor een prijsvechter in de uitvaartbranche.

Waarom Twee jaar geleden overleed Berkers' vader. De begrafenis kostte tot zijn schrik 6.000 euro. „Een plakje cake in de aula: 150 euro. De eenvoudigste kist, zes plankjes hout: 800 euro. Voor dat geld koop je bij Ikea twintig simpele, houten kisten. Het is misbruik maken van kwetsbare mensen." Zijn EasyFuneral biedt een complete begrafenis voor duizend euro, onder andere met een kartonnen kist. „Zie het als een knipoog, of als een opgestoken middelvinger." Volgens Berkers kunnen jonge ontwerpers het zich niet meer veroorloven om mooie stoelen te maken. „Wij moeten oplossingen bedenken voor sociaal relevante vraagstukken."

Over vijf jaar „Hopelijk houd ik me dan als zelfstandig ontwerper bezig met maatschappelijke vraagstukken. Mensen wakker schudden, dat is wat ik wil." markberkers.nl

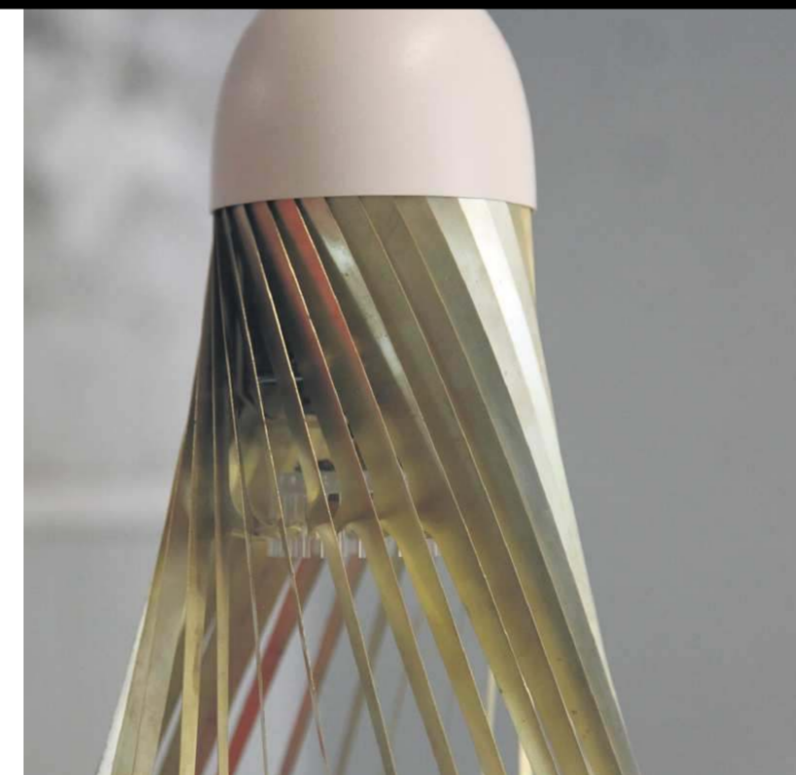
Samen op de wollator

Wat Drie door **Sanne Ree Barthels** (23) ontworpen meubels om het contact met Alzheimerpatiënten te verbeteren: een minikeuken voor het bakken van appeltaarten, een kapstoel met een droogkap, en een 'wollator', een tweepersoons rollatorbank om samen te breien.

Waarom Tijdens een stage in verzorgingshuis Vitalis Vonderhof in Eindhoven ontdekte Barthels dat een intieme setting met herkenbare activiteiten het contact met dementerende patiënten een impuls kan geven. „Met mijn meubels kon ik in korte tijd een vertrouwensband met patiënten opbouwen."

Over de populariteit van social design, zegt Barthels: „Ik heb het sociale effect van een stoel altijd interessanter gevonden dan de stoel zelf."

Over vijf jaar „Dan hoop ik hetzelfde te doen als nu, maar dan op een grotere schaal. Misschien als onderdeel van een team een heel nieuw concept voor een verzorgingsstehuis ontwerpen." sannerebarthels.com

Lampen als huisdieren

Wat Nymphaeae en Echeveria, twee bloemachtige lichtobjecten die het concentratievermogen stimuleren, ontwerpen van **Arno Hoogland** (25).

Waarom Door de aandoening ADD kan Hoogland zich moeilijk focussen. Twee interactieve lampen, de een lijkend op een waterlilie en de ander op een vetplant, maken de ontwerper bewust van zijn eigen gedrag. „Door sensoren reageren de lampen op veranderingen. Als ik veel beweeg, neemt de lichtafgifte af." Het zijn lampen als huisdieren, zegt Hoogland, je

kunt er een vriendschapsband mee opbouwen. „'s Morgens is het alsof ze 'Goedendag, Arno' tegen me zeggen. Door ze aan te raken of tegen ze te praten, reageren de lampen op je." Hoogland volgde eerder een opleiding tot meubelmaker. „Toen ik op de Design Academy kwam, was mijn kick een mooie stoel maken. Op de academie leerde ik dat je als ontwerper vanuit problemen moet denken."

Over vijf jaar „Dan heb ik een studio, gespecialiseerd in interactieve objecten." vimeo.com/73074495

Advertentie

HARNINK
collection

Nederlandse fabrikant van eigenzinnige en met passie ontworpen designmeubels, met zichtbare frameconstructie als herkenning.

10% korting
bij aankoop van 1 product

15% korting
bij aankoop van 2 of meer producten

STAPEL OP SPLINTER

Geldig voor Splinter banken, fauteuils, salontafels en hockers. Geldig t/m 31 oktober 2013

Meer info en actievoorwaarden
www.harvink.nl/actie

